

SEZONA 1921/22 · ŠTEVILKA 18

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI · UREJA
MILAN PUGELJ

CENA 2 D.

Spored za 18. teden.

Drama

Sreda,	1. februarja — Vražja ženska.	E
Četrtek,	2. februarja, ob treh popoldne. — Peter- čkove poslednje sanje.	Izven.
Četrtek,	2. februarja, ob osmih zvečer. — Revizor.	Izven.
Petek,	3. februarja — Hamlet.	C
Sobota,	4. februarja — Gardist.	D
Nedelja,	5. februarja, ob treh popoldne. — Peter- čkove poslednje sanje.	Izven.
Nedelja,	5. januarja, ob osmih zvečer. — Vražja ženska.	Izven.
Poned.,	6. februarja — Revizor.	B
Torek,	7. februarja — Zaprto.	

Opera

Sreda,	1. februarja — Werther.	D
Četrtek,	2. februarja — Boris Godunov.	Izven.
Petek,	3. februarja — Bohème.	B
Sobota,	4. februarja — Trubadur.	A
Nedelja,	5. februarja — Faust.	Izven.
Poned.,	6. februarja — Zaprto.	
Torek,	7. februarja — Carmen. 50 letnica gleda- liškega delovanja garderobarke ge Waldsteinove.	Izven.

VRAŽJA ŽENSKA

Drama v petih dejanjih. Spisal Karl Schönherr. Poslovenil
Alojz Benkovič.

Režiser: EMIL KRALJ.

Mož	g. Kralj.
Žena	ga Juvanova.
Mlad obmejni orožnik	g. Gregorin.

Prizorišče: soba.

19.

Peterčkove poslednje sanje

Božična povest v štirih slikah. Spisal Pavel Golia.

Režiser: O. ŠEST.

I. Jezušček obdaruje bolnega Peterčka.

Peterček	gna Vera Danilova
Babica	ga Juvanova.
Berač	g. Peček.
Čarodej Grča /	ga Wintrova.
Mamica	g. Lipah.
Mesec, princ lazurnih dalj	Jezušček, Marija, sv. Jožef.

II. Pri kralju Matjažu.

Peterček	gna Vera Danilova.
Čarodej Grča	g. Peček.
Mesec, princ lazurnih dalj	g. Lipah.
Mamica	ga Wintrova.
Kralj Matjaž	g. Danilo.
Kraljica Alenka	ga Avgusta Danilova.
Kraljična Alenčica	gna Mira Danilova.
Poveljnik telesne straže	g. Železnik.
Prvi vojščak	g. Kralj.
Drugi vojščak	g. Šubelj.
Tretji vojščak	g. Strniša.
Vratar	g. Drenovec.
Glasnik	g. Bitenc.

Matjaževi vojščaki in vitezi, paži.

III. Sveta noč v gozdu.

Peterček	gna Vera Danilova.
Čarodej Grča	g. Peček.
Mesec	g. Lipah.
Mamica	ga Wintrova.
Oče Hrast, župan gozdov gorjanskih	g. Gregorin.
Čarodejka Bukva	gna Rakarjeva.
Meglica-Krasotica	ga Šaričeva.
Palček-Strahopetček	gna Gorupova.
Jezušček	* * *
Marija	* * *
Sv. Jožef	* * *
Gasper, Miha, Baltazar, } Sv. trije kralji {	g. Daneš.
	g. Šest.
	g. Gaberščik.

Angeli, Palčki, Palčice, gozdno prebivalstvo: drevesa, živali itd.

IV. Jezušček odpelje Peterčka k mami.

Peterček	gna Vera Danilova.
Mamica	ga Wintrova.
Berač	g. Peček.
Babica	ga Juvanova.
Bog Oče, Jezušček, Marija, sv. Jožef, sv. Trije kralji, sv. Miklavž, svetniki, angeli.	

HAMLET,
kraljevič danski.

Žaloigra v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare.
Poslovenil Ivan Cankar.

Režiser: O. ŠEST.

Klavdij, kralj danski	g. Gaberščik.
Hamlet, sin prejšnjega in nečak sedanjega kralja	g. Rogoz.
Polonij, prvi komornik	g. Ločnik.
Laertes, njegov sin	g. Kralj.
Horacij, Hamletov prijatelj	g. Peček.
Voltimand,	g. Markič.
Kornelij,	g. Bitenc.
Rozenkranc, } dvorniki {	g. Drenovec.
Gildenstern, }	g. Železnik.
Osrik,	g. Strniša.
Plemič	g. Murgelj.
Marcel, } častnika {	g. Medven.
Bernardo, }	g. Šubelj.
Francisko, vojak	g. Smerkol.
Rajnold, sluga Polonijev	g. Cesar.
Fortinbras, kraljevič norveški	g. Gregorin.
Duh Hamletovega očeta, prejšnjega kralja Hamleta	g. Terčič.
Dvornik	g. Medven.
Prvi igralec	g. Lipah.
Drugi igralec	g. Šubelj.
Tretji igralec	g. Bitenc.
Igralka	gna Gorjupova.
Sluga	g. Murgelj.
Duhovnik	g. Markič.
Gertruda, kraljica danska in Hamletova mati	ga Borštnikova.
Ofelija, Polonijeva hči	ga Šaričeva.
Prvi grobar	g. Daneš.
Drugi grobar	g. Plut.

Osebe v igri:

Prolog	g. Bitenc.
Kralj	g. Lipah.
Kraljica	gna Gorjupova.
Lucijan, kraljev nečak	g. Šubelj.

Gospodje in gospé z dvora, častniki, vojaki, sluge.

Vrši se v Helsingörju na Danskem.

Glasbo zložil A. Balatka. — Po tretjem dejanju
dališa pavza.

GARDIST

Komedija v treh dejanjih. Spisal Franc Molnar.
Poslovenil Fran Govekar.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Igralec	g. Putjata.
Igralka, njegova žena	ga Medvedova.
Kritik	g. Daneš.
Mama	gna Rakarjeva.
Hišna	gna Gorjupova.
Upnik	g. Šubelj.
Biljeterka	gna Rovanova.

REVIZOR

Komedija v petih dejanjih. Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj,
preložil Ivan Prijatelj.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Anton Antónovič Skvoznik - Dmuha-
nóvskij, mestni poglavar g. Putjata.
Ana Andréjevna, njegova žena . . . ga Škerlj-Medvedova k. g.
Márja Antónovna, njegova hči . . . gna Vera Danilova.
Luká Lukič Hlóпов, šolski nadzornik . . . g. Ločnik.
Njegova žena gna Bolotova.
Amos Fjódorovič Ljápkín-Tjápkín,
sodnik g. Gaberščik.
Artémij Filípovič Zemljanika, oskrbnik
dobrodelnih zavodov g. Danilo.
Iván Kuzmič Špékin, poštar g. Peček.
Peter Ivánovič Dóbčinskij,) mestna (g. Lipah.
Peter Ivánovič Bóbčinskij,) graščaka (g. Železnik.
Iván Aleksándrovič Hlestakóv,
uradnik iz Peterburga g. Daneš.
Osip, njegov sluga g. Kralj.
Kristiján Ivánovič Hiebner, okrožni
zdravnik g. Kovič.
Stjepán Ivánovič Korobkin, ugleden
mož mesta g. Mušič.
Njegova žena gna Mira Danilova.
Stjepán Iljič Uhovjórtoв, policijski
nadzornik g. Strniša.
Svistunóv,) stražnika (. g. Bitenc.
Deržimorda,) g. Šubelj.
Abdúlin, trgovec g. Medven.
Prvi trgovec g. Smerkolj.
Drugi trgovec g. Kudrič.
Fevronija Petróvna Pošljópkinska, klju-
čavničarka ga Juvanova.
Podčastnica gna Rakarjeva.
Míška, poglavarjev sluga g. Gabrič.
Natakar gna Gorjupova.

Gosti moškega in ženskega spola, trgovci, meščani, prosvenci.

Dekoracije je po načrtih g. Haritonova izvršil g. Skružny. Kostume sta
izdelala po načrtih g. Šadikova ga Waldsteinova in g. Raztresen.

WERTHER

Opera v štirih dejanjih. Besedilo napisali po Goetheju
E. Blau, P. Milliet in G. Hartmann. Prevel M. Pugelj.
Vglasbil J. Massenet.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: F. BUČAR.

Werther (tenor)	g. Kovač.
Lota (mezzosopran)	ga Kavčnik-Thierryjeva.
Albert (bariton), Lotin ženin	g. Bagrov.
Župan, Lotin oče (bas)	g. Zupan.
Zofija, Lotina sestra (sopran)	gna Thalerjeva.
Schmidt (tenor)	} županovi prijatelji {
Ivan (bas)	
Brühlmann (bas)	g. Erklavec.
Katica (sopran)	ga Erklavčeva.

Županovi otroci, meščani in meščanke, sluga.

Godi se v okolici in v mestu Wetzlar na Nemškem od julija do decembra leta 1788. — Dekoracije izdelala gg. Fajtinger in Magolič.

Prva predstava se je vršila 16. februarja 1892 v dvorni operi na Dunaju. V Parizu so opero prvič igrali 16. januarja 1893 v „Opéra-Comique“.

I. Županov dom. Župan, oče Lotin, stanuje v gradiču nekega kneza blizu malega mesteca na Nemškem. Na terasi stanovanja uči svoje otroke peti božično pesem, kar pridejo prijatelji in znanci po Loto, ki je ž njimi vred povabljen na ples. Werther, ki je tudi povabljen na ples, pride, občuduje ta krasni kotiček priproste domačije. Lota poskrbi pred odhodom na ples še vse potrebno in dá otrokom kruha kot namestnica umrle matere, potem odide z Wertherjem na ples. Albert, Lotin ženin, se vrne iz potošvanja, obžaluje, da Lote ni doma in reče, da pride jutri. Werther in Lota se vrneta s plesa, on ji razodene svojo ljubav, ona pa mu pove, da je nevesta Albertova. Werther odide nesrečen.

II. Pod lipami. Albert in Lota sta poročena. V cerkvi je služba božja, ljudstvo prihaja, med njimi tudi Albert in Lota.

Werther vidi zakonsko dvojico in da duška svoji nesreči v otožnem spevu. Ko gre Albert mimo, nagovori Wertherja rekoč, da mu je znano, da ljubi Loto, toda on to rad odpusti. Werther se mu srčao zahvali za prijateljsko zaupanje in obljubi, da se odreče tej sreči. Zofija, Lotina sestra, pride s cveticami, namenjenimi župniku, ki slavi danes 50 letnico svoje poroke. Zofija nagovarja Wertherja, naj tudi on pride na današnjo slavnost, kjer bodo tudi plesali, in odide v župnišče. Werther očita sam sebi laž, češ, Albertu ni povedal resnice, in hoče oditi, ali Lota mu stopi nasproti iz cerkve gredoč. V njiju razgovoru se pokaže, da hoče ostati zvesta svojemu soprogu, da se morata ločiti, četudi ne za vekomaj. Odhajajoča reče Wertherju, naj jo poseti božični dan.

III. Lota in Werther. Lotina soba. Lota se spominja Wertherja, čita njegova pisma ter prosi Boga, naj ji iztrga to ljubezen iz srca. Nenadno vstopi Werther. V daljšem razgovoru, ji zatrjuje nepremagljivo ljubezen, roteč jo, naj prizna resnico, naj bo njegova. Lota se bori, se obvladuje ali končno zmaga ljubezen, ne brani se več njegovega objema. Ko se zave, kaj je storila, zbeži v sosedno sobo. Werther v obupu sklene usmrtiti se. — Albert se vrne domov, vidi odprte duri in prazno sobo, pokliče Loto, zapazi njeno zadrego ter vpraša, kdo da je bil baškar tu. Sluga prinese pismo Wertherja, v katerem prosi Werther Alberta, naj mu posodi svoja dva samokresa, ker mora iti na dolgo potovanje. Albert veli Loti, naj da slugi samokresa. Tako mora Lota sama izročiti orožje, s kojim se Werther usmrti. Po odhodu Albertovem hiti Lota k Wertherju, da prepreči nesrečo.

IV. Wertherjeva smrt. Wertherjeva soba. Božični večer. Werther leži ob mizi smrtno ranjen. Lota prihiti vsa preplašena ali kmalu spozna, da mora Werther umreti. Lota razodene umirajočemu Wertherju svojo vročo ljubezen, ga poljubi, in kmalu na to izdihne Werther svojo blago dušo.

BORIS GODUNOV

Muzikalna ljudska drama v 7 slikah. Vglasbil M. P. Musorgski, predelal in instrumentiral N. Rimski-Korsakov. Besedilo po Puškinu in Karamzinu poslovenil C. Golar.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Boris Godunov, ruski car (bariton)	g. Levar.
Feodor, njegova (mezzosopran)	gna Kalouskova.
Ksenija, otroka (sopran)	gna Kalinova.
Dojilja	ga Smolenskaja.
Knez Vasilij Ivanovič Šujski, (tenor)	g. Sowilski.
Pimen, kronist, menih, (bas)	g. Zathey.
Napačni Dimitrij (Grigorij Otrepjev, tenor)	g. Kovač.
Marina Mnišek, hči vojvode iz Sandomira	gna Rewiczewa.
Varlaam } vagabunda (bas)	g. Zupan.
Misajil } (tenor)	g. Mohorič.
Krčmarica (mezzosopran)	gna Sterkova.
Blaznik, (tenor)	g. Trbuhovič.
Telesni bojar, (tenor)	g. Bratuž.
Lovicki, } jezuita { (bas)	g. Zorman.
Cernjakovski } (bariton)	g. Perko.
Stotnik, (bas)	g. Zorman.

Glasovi iz ljudstva, bojarji, otroci bojarjev, strelci, straže, stotniki, magnati; poljske plemkinje, deklice iz Sandomira, romarji, narod. Godi se 1598—1605. — Prva vprizoritev l. 1874 v Petrogradu.

Nove dekoracije deloma po načrtu g. Sadikova, deloma po lastnem načrtu naslikal g. Skružný. Nove kostume po načrtu g. Sadikova izdelala ga Waldsteinova in g. Dobrý.

Prva slika: Boris Godunov, ki se je polastil prestola tako, da je umoril malega carjeviča Dimitrija, je kronan in stopa med slavnostno procesijo v cerkev, kjer se pokloni senci svojih prednikov. Narod ga navdušeno slavi.

Druga slika: Starček Pimen piše ruski letopis in končava z umorom Dimitrija. Navzoč je Grigorij Otrepejev, katerega muči tudi v sanjah častiljubna misel, kako bi izrabil v svojo korist dogodek o ubitem carjeviču Dimitriju, za katerega se pozneje izda.

Tretja slika se vrši v krčmi na litvanski meji. Dva vagabunda, Varlaam in Misajil, tipična za rusko življenje, sta pripeljala sem Otrepejeva, ki je pobegnil iz samostana. Pride policija, ki išče Otrepejeva, kajti samostan ga je bil že naznanil oblasti. Toda zvitost in smelost Otrepejeva rešita.

Četrta slika se godi v sobi carja Borisa. V njegovi družini vlada prijateljstvo, toda nad glavami vseh visi težka usoda. Borisa muči zavest, da je kriv nesreče svoje rodbine in svojega naroda. Knez Šujski mu prinese zdajci vest o groznem pojavu: ubit carjevič je tu v osebi lažnega Dimitrija. Ubogi car zapade strašni oblasti svoje težke vesti.

Peta slika. Deklice slave lepoto svoje gospodarice Marine, hčerke vojvode Sandomirskega. Lažni Dimitrij je vanjo zaljubljen. Marina ni zaljubljena, temveč častihlepna. Laska ji, postati ruska carica. Zato ga podpihuje na boj in mu obljubi ljubezen, če postane car.

Šesta slika se dogaja pod mestom Kroini. Otrepejevi prišetaši so naščuvali sodrgo zoper Borisa in njegovo oblast. Ravno kar zasmehuje drhal Borisovega bojarja Hruščova. V to pride od rojstva blazni Ivanič, simbol uboge Rusije, ki jo potepa vsak, komur je ljubo. Vagabunda Varlaam in Misajil agitirata uspešno za Dimitrija. Nastopita dva jezuita, ki sta simbol nesreče Dimitrija, zakaj za časa svojega vladanja je dovolil propagirati papizem. Sodrga hoče oba obesiti, prihod Dimitrija ju reši. Narod vse pozabi in gre navdušeno za Dimitrijem.

Sedma slika. Bojarji se posvetujejo v granoviti palači v Moskvi. Knez Šujski, sovražnik Borisov, jim pripoveduje o bolezni carja, ki prihaja ves v njeni oblasti. Starček Pimen — naročil ga je nalašč Šujski — pripoveduje o čudežih, ki se prikazujejo na grobu ubitega carjeviča. To pripovedovanje stre Borisu zadnje sile. Car čuti bližino smrti, poslovi se od svojega sina in hoče v samostan, da najde tam odpuščenje za svoj strašni greh. Toda umira tik svojega prestola, katerega je osvojil za tako grozno ceno.

La Bohème

Opera v 4 dejanjih. Po H. Murgerju napisala G. Giacosa
in L. Illica, vglasbil G. Puccini.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Rudolf, poet (tenor)	g. Kovač.
Marcel, slikar (bariton)	g. Romanowski.
Schaunard, glasbenik (bariton)	g. Trbuhovič.
Collin, filozof (bas)	g. Zupan.
Mimi (sopran)	gna Zikova.
Musette (sopran)	gna Thalerjeva.
Alcindor (bas)	} g. Zorman.
Benoit (bas)	
Parpignol (tenor)	g. Mohorič.
Carinski stražnik (bas)	g. Drenovec.

Dijaki, šivilje, meščani, prodajalci, vojaki, natakariji, otroci.

Godi se v Parizu približno leta 1830. Prva vprizoritev
leta 1897. v Turinu.

I. V manzardi. Pesnik Rudolf in slikar Marcel zmrzujeta v nezakurjeni sobi, premišljujoč, kako bi jo ogrela. Rudolf se odloči žrtvovati svoj rokopis neke drame, zakuri ž njim in oba se pri peči veselita toplote. Pridružita se jima filozof Collin in glasbenik Schaunard. Poslednji je bil k sreči zaslužil nekoliko srebrnjakov s tem, da je na željo nekega Angleža toliko časa sviral, dokler ni poginil papagaj, ki je bil Angležu nadležen.

Četvorica umetnikov pozabi vse nadloge siromaštva, popiva veselo, razuzdano, ali kruta usoda že prihaja v osebi hišnega gospodarja Benoit-a, ki prinese pobotnico za 3 mesečno stanarino. Ali naši umetniki se ne dajo z lepa preplašiti; z najsladkejšimi besedami vabijo Benoit-a, naj ž njimi pije, kar se jim tudi kmalu posreči. Benoit sicer poskuša dobiti denar, ali četvorica se ne uda in Marcel omeni, da je bil Benoit, dasi je oženjen, nedavno zvalil v past mlado krasotico. Četvorica hlini razljučenost, očita Benoit-u nečistost, ter ga končno pahne skozi vrata. Rudolfovi prijatelji odhajajo v kavarno, on pa obljubi priti za njimi, ker hoče končati neko pesniško delo. Mračni se že in delo pesniku ne gre izpod rok; kar potrka nekdo na vrata. Rudolf odpre, vstopi Mimi, njegova soseda, ki ji je ugasnila sveča. Šibka deklica namah omedli, Rudolf se trudi, pomagati ji, toda ona se predrami in hoče oditi; prižgana sveča ji na pragu spet ugasne, prižge jo vnovič in zdaj zapazi, da je izgubila ključ svoje sobe, ko je omedlela. Oba iščeta ključ v temi,

Rudolf ga najde in vtakne v žep. Dražestna deklica je pesnika očarala, ali tudi ona že gori zanj, v razgovoru si vzajemno razodeneta ljubezen ter skleneta ostati skupaj. Srečna se napotita za prijatelji v kavarno.

II. Na trgu v quartier latin. Veselo vrvenje pred kavarno „Momus“. Tudi naša četvorica je tu, Rudolf v družbi z Mimi. Snidejo se v kavarni in popivajo. Marcel je slabe volje, ker ga je bila zapustila Musette, ki je sedaj ljubica bogatega starikavega gizdalina Alcindora. Kar se prikaže znana krasotica Musette, za njo Alcindor. Musette takoj zapazi svojega Marcela in sede nalašč k sosedni mizi, blizu njega, da ga zopet pridobi. Na poti pa ji je Alcindor, zato hlini bolečine na nogi, češ, čevlji jo tišči. Alcindora pošlje s čevljem k bližnjemu čevljarju, tako se ji je mogoče združiti z Marcelom, ki jo spet radostno sprejme. Začuje se vojaška godba. Ko pride mimo, se ji vesela množica pridruži, na čelu je naša četvorica z Mimi in Musette, prepustivši plačilo računa v kavarni Alcindoru.

III. Pri barieri d' Enfer. Rudolf in Mimi ne živita več složno, ljubezen Musette in Marcela je tudi že precej zrahljana. Marcel, Rudolf in Musette popivajo v veseli družbi v gostilni, Mimi pride in prosi Marcela za svēt. Marcel pravi, naj se ločita, Mimi meni, da bi bilo res najbolje tako. Ker Rudolf baš prihaja iz krčme, svetuje Marcel, naj Mimi odide. Mimi gre, ali skriva se v bližini. Marcel opominja Rudolfa, naj ne bo ljubosumen, naj se spravi z Mimi in spet v ljubezni veselo ž njo živi. Rudolf pravi, da iskreno ljubi svojo Mimi, da je pa njegova ljubav ne more oteti preteče smrti, sumljivi kašelj da jo ugonobi. Skrita Mimi je vse čula, stopi k Rudolfu in hoče poslavljajoč se oditi. On ji prigovarja, ali ona pravi, da hoče zopet biti sama in izdelovati umetne cvetice kakor poprej. Ganjena vzameta slovo in odideta. Musette in Marcel sta se zopet sprla in se jezna razideta.

IV. V manzardi. Siromašna četvorica uganja svoje burke, kar prihiti Musette in pové, da ji sledi na smrt bolna Mimi. Hitro ji ponagajo vsi, položijo jo na postelj in kmalu ji toliko odleže, da more govoriti. Da morejo preskrbeti zdravil, sklenejo, zastaviti in prodati kar kdo more; Mimi in Rudolf ostaneta sama. Ko se vrnejo prijatelji, je Mimi že oslabela, mirno leži na postelji. Vsi mislijo, da spi, ali kmalu se uverijo, da je mrtva.

TRUBADUR

(IL TROVATORE)

Opera v 4. dejanjih. Besedilo spisal S. Cammerano, prevel
A. Štritof. Vglasbil G. Verdi.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: F. BUČAR.

Grof Luna (bariton)	g. Romanowski.
Leonora (sopran)	ga Lovšetova.
Ineza, njena družica (mezzo-sopran)	ga Smolenskaja.
Azucena, ciganka (mezzo-sopran)	gna Rewiczewa.
Manrico, njen rejenec, trubadur (tenor)	g. Sowilski.
Ruiz, njegov prijatelj (tenor)	g. Mohorič.
Ferrando, načelnik grajske straže (bas)	g. Zupan.
Ciganski poglavar (bariton)	g. Perko.
Sel (tenor)	g. Simončič.

Služinčad, spremstvo, vojaki, cigani. Godi se deloma v
Biskaji, deloma v Aragoniji v 15. stoletju.

Prva vprizoritev leta 1853 v Rimu.

I. Ferrando pripoveduje straži, da je imel stari grof Luna dva
sina. Mlajšega je bila neka ciganka začarala. Ker so jo zato sežgali,
je ugrabila njena hči Azucena grofovo dete in ga baje iz maščevanja
vrgla v ogenj. Po nalogu rajnega grofa, ki tega nikdar ni mogel
verjeti, išče Ferrando zločinsko ciganko. — **Premena.** Leonora
razodene Inezi, da ljubi trubadurja. Grof Luna hoče zapeti Leonori
podoknico. Sreča se s svojim tekmeccem Manricom ter ga pozove
na dvoboj.

II. Azucena pripoveduje Manricu grozne doživljaje iz svoje
preteklosti in mu odkrije svoje sovraštvo proti Lunovim. Manrico
sklene maščevati se nad protivnikom. V tem pride sel s poročilom,
da namerava Leonora iti v samostan, ker misli, da je Manrico
mrtev. — **Premena.** Luna hoče preprečiti Leonorin vstop v
samostan. Manrico prihiti in odvede Leonoro.

III. V taborišče grofa Lune privedo Azuceno, v kateri spozna
Ferrando zločinsko ciganko. — **Premena.** Manricu in Leonori
naznani Ruiz, da vedejo Lunovi vojaki Azuceno na grmado. Man-
rico odide, da bi jo rešil.

IV. Manrico je z Azuceno vred pal v roke Luni. Oba sta ob-
sojena na smrt. Pred ječo toži Leonora. Z dvora se čuje mrtvaški
zbor, iz ječe Manricova pesem. — **Premena.** Leonora, ki je bila
vzela strup, pride v ječo po Manrica; on pa jo pahne od sebe,
misleč, da mu je postala nezvesta. Ko Leonora umre, da Luna Man-
rica sežgati. Azucena mu razodene grozno skrivnost: Bil je tvoj
brat.

FAUST

Opera v petih dejanjih. Besedilo po Goetheju spisala
J. Barbier in M. Carré, vglasbil Charles Gounod.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Faust (tenor)	g. Sowilski.
Mefisto (bas)	g. Zathey.
Margareta (sopran)	gna Zikova.
Valentin, njen brat (bariton)	g. Levar.
Marta, njena sosedka (mezzo-sopran)	gna Rewiczeva.
Siebel, študent (sopran)	ga Lewandowska.
Wagner, študent (bas)	g. Zorman.

Vojaki, meščani in meščanke. Prikazni v podzemeljskem kraljestvu. — Plese priredil g. baletni mojster Pohan. — Godi se na Nemškem v začetku šestnajstega stoletja. — Prva vpriporitev l. 1859. v Parizu.

I. Faust obupuje, ker je uvidel, da je v vedi zaman iskal rešitve svetovne uganke. Že si hoče vzeti življenje, kar zapojo velikonočni zvonovi in ga iztrgajo mračnim mislim. Sedaj pokliče hudiča na pomoč. Mefisto mu obljubi novo mladost, če se mu Faust zapiše. Faust privoli po težkem boju šele, ko mu je Mefisto pričaral Margaretino podobo pred oči.

II. Ljudstvo pije in raja pred mestom. Valentinu, ki se odpravlja na vojno, obljubita Wagner in Siebel, da bosta čuvala njegovo sestro Margareto. Pivcem se pridruži Mefisto in se spreje z Valentinom; a Mefistu ne škodi orožje; vsi spoznajo osupli, da se tepejo z vragom samim in se umaknejo. Mefisto pokaže Faustu Margareto, ki prihaja iz cerkve. Faust jo nagovori, ona ga zavrne.

III. Mefisto položi Margareti na prag dragocen nakit. Deklica ga najde, si ga nadene in je vsa očarana. Faust pride in med obema vzplamti ljubezen.

IV. Valentin se je vrnil domov. Mefisto zapoje zabavljivo podoknico. Valentin plane iz hiše in pade smrtno ranjen v boju zoper Fausta in Mefista. Margareto, ki se vrže plakaje na umirajočega, prekolne. — Premena. Margareta išče uteho v cerkvi, ali zli duh jo muči, dokler se nezavestna ne zgrudi.

V. Mefisto privede Fausta v svoje čarobno kraljestvo, kjer ga omamijo lepe grešnice. (Balet.) Toda Fausta peče vest. Spomni se Margarete. Prikazni izginejo, in nenadoma je zopet na zemlji. Mefisto ga pelje k Margareti. — P r e m e n a. Margareta je v ječi, ker je umorila svoje dete. Faust jo hoče rešiti, a jo ne more pregovoriti, da bi šla ž njim. Ko se prikaže še Mefisto, kliče prestrašena devica v skrajni sili nebesa na pomoč; Bog se je usmili in jo sprejme k sebi. Fausta odvede Mefisto.

IV

CARMEN

Opera v 4 dejanjih po Prosperu Mérimée-ju napisala
H. Meilhac in L. Halévy, vglasbil G. Bizet.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Carmen (mezzosopran)	 ga Kavčnik-Thierryjeva.
Don José, dragonski podčastnik (tenor)	. g. Drvota.
Escamillo, toreador (bariton)	 g. Levar.
Micaëla, kmečko dekle (sopran)	 ga Lovšetova.
Frasquita, ciganka (sopran)	 gna Thalerjeva.
Mercédes, ciganka (sopran)	 gna Šterkova.
Dancairo, tihotapec (tenor)	 g. Mohorič
Remendado, tihotapec (tenor)	 g. Trbuhović
Zuniga, dragonski častnik (bas)	 g. Zathey
Morales, dragonski podčastnik (bariton)	. g. Zorman

Ljudstvo, vojaki, otroci, delavke tovarne za cigarete, tihotapci.

Plese priredil g. baletni mojster Pohan. Plešejo: gospodične Svobodova, Chladkova, Špirkova, g. Pohan in baletni zbor.

Nove dekoracije naslikal g. V. Skružný.

Godi se na Španskem v začetku 19. stoletja.

Prva vprizoritev leta 1874. v Parizu.

I. Trg v Sevilli. Micaëla išče med vojaki svojega zarotnika Don Joséja; ker ga ne najde, zopet odide. Z novo stražo pride José. Ko se začuje zvonec tovarne za cigarete, pridejo delavke, med njimi Carmen, obče znana krasna koketa. Mladenci, ki so jo že pričakovali, se ji laskajo, ne da bi kaj dosegli; njej je vseč edino le José. Vrnivša se Micaëla prinese Joséju pismo od doma in mu pripoveduje o ljubezni njegove skrbeče matere. José se ganjen spominja ljubeče matere in rojstnega kraja ter naroči odhajajoči Micaëli, naj mater presrečno pozdravi in poljubi. V tovarni nastane prepir in pretep, zato pošlje poveljnik straže Zuniga narednika Joséja, da napravi red. José privede iz tovarne Carmen, ki je bila neko tovarišico ranila. Poveljnik zapove Carmen zvezano odvesti v zapor. Carmen, dobro vedoč, da lahko omami vsakega moškega, se začne prilizovati Joséju in res kmalu doseže svoj

namen. José se strastno zaljubi vanjo ter jo na poti v zapor izpusti. Zuniga, zapazivši to prevaro, zapove odvesti Joséja v zapor.

II. Na vrtu krčme. Tihotapci in cigani plešejo in popivajo. Začuje se veselo petje prihajajočih »toreadorjev«; med njimi je slavni zmagovalec Escamillo. Vsa družba ga navdušeno pozdravi, in Escamillo pripoveduje o svoji zadnji zmagi v bikoborbi. Po odhodu Escamillovem prigovarjajo tihotapci Carmen, naj gre ž njimi. Carmen pa jih zavrne, poudarjajoč, da pričakuje svojega ljubčka. José pride in kmalu ga Carmen zopet očara s petjem in plesom. Toda začuje se vojaški signal, ki kliče Joséja domov. Carmen je užaljena, da jo hoče José tako kmalu zapustiti, zato mu porogljivo veli, naj le gre nazaj v kasarno. Baš ko se José napoti domov, potrka zunaj na vrata Zuniga, ker pa mu nihče ne odpre, kar siloma sam odpre in vstopi. Zuniga zapove Joséju, naj gre takoj domov. José se mu upre ter celo preti s sabljo. Tihotapci razorožijo Zunigo in ga, rogaje se mu, odvedo. Po rahlem odporu se José pridruži tihotapcem.

III. V soteski. Tihotapska družba hoče po naporni poti počivati, poprej pa naj se preiščejo pota, je li kje skrit kak carinar, José pa naj med tem straži odloženo blago.

Joséjeva mati je poslala Micaëlo iskat sina. Micaëla pride vsa zbeguna, in ko zazre Joséja na skali, ki hoče baš ustreliti prihajajočega Escamilla, se silno ustraši in pobegne. Na vprašanje Joséjevo, česa tu išče, odgovori Escamillo, da je prišel k svoji ljubici Carmen. Po kratkem prerekanju se začne boj z nožem; José bi bil Escamilla premagal, če bi ne bila prihitela Carmen na pomoč. Carmen hoče z Escamillom proč, José pa ji to zabrani. Micaëla roti Joséja naj se vrne domov k umirajoči materi. Globoko ganjen se odpravlja José z Micaëlo na pot, nezvesti Carmen pa reče, da se bosta kmalu zopet videla.

IV. Pred areno v Seville. Ljudstvo pričakuje slovitega Escamilla in ga prihajajočega navdušeno pozdravlja. Carmen želi biti priča nove zmage svojega Escamilla in ne posluša svarjenja svojih tovarišic. Ko hoče Carmen stopiti v areno, jo ustavi José, roteč jo, naj gre ž njim, ona pa mu pove, da ljubi Escamilla. José jo ponovno roti, toda zaman; ona sname prstan, ki ji ga je bil podaril José in mu ga vrže pod noge. Besen ji zabode José nož v srce da se zgrudi mrtva.

Karl Schönherr: Vražja ženska.

Pet dejanj, v katerih nastopajo le tri osebe v eni in isti sobi. Trikot: mož, žena, obmejni lovec. In v teh petih dejanjih se osvobode vsi zlobni duhovi, ki spe v ženski, lavina se prične valiti in potlači in pogubi vse, le vražja ženska ostane, da započne po tej prvi tragediji novo. In vso ostro omejeno, nakopičeno energijo dá pisatelj tej ženski. Carmen iz gora zaplete lovca Don Josea v svoje štrene, da se ne more več izmotati in mora poginiti. —

Napetost dejanja vzbuja grozo, potuha in zahrbtnost ženske kažejo silno, morda celo veliko žensko. Vpliv Strindberga je očiten, vendar govore osebe Schönherrja drugače. Naturni ljudje so, ki so zrasli na svežem, gorskem zraku, in zlo, ki je v njih, se rodi v njih samih, ne prihaja od zunanjih vtisov, od pokvarjenosti okolice. Kot rečeno: v petih dejanjih se konča prva rodbinska tragedija žene, konec pa hrani še nešteto novih, morda še strašnejših.

Schönherr je Tirolec in kot tak ljubi svoje visoke gore in one ljudi, ki živijo po tistih dolinah, obdanih od plazov in hudournikov. Vse njegove drame — razen ene — se odigravajo med tirolskimi stenami, vsi njegovi ljudje govore narajeje. — Je tovariš Šlezijca Hauptmanna, oba rišeta s posebno ljubeznijo kmetske ljudi. Schönherr z veliko tehnično spretnostjo in odersko učinkovitostjo, Hauptmann z veliko notranjo potenco.

Schönherr je napisal številno dram. Omenim jih samo par, ki so dosegle velik uspeh: „Vera in dom“, kjer slika dobo reformacije, komedija „Zemlja“, rodbinska drama „Rodbina“, „Gospa Suittner“, „Otroška tragedija“, ki je zanimiva predvsem v tem, da nosilec tragične krivde (mati) sploh ne nastopi, temveč le trije otroci. Edina drama Schönherrja, katere snov ni vzeta iz kmečkega ali meščanskega življenja, je „Norčavost življenja“. Njen junak je zdravnik. Schönherr je sam zdravnik in kot tak opremlja svoja dela z ono strogo resničnostjo, ki jo odkriva človek tistemu človeku, kateremu potoži lahko nešminkano svoje gorje.

Slovensko gledališče v Ljubljani pozna le dve njegovi drami; in sicer „Kres“ (Sonnwendtag) in „Zemlja“, kjer so igrali starega Grutza naši nepozabni igralci Verovšek (ta ga je prvi kreiral), Borštnik in Danilo, ki je proslavil z njim prav simbolično svoje štiridesetletno delo na našem odru. „Vražjo žensko“ so vprizorili pri nas en sam večer, o priliki gostovanja g. Skrbinška, „Otroško tragedijo“ pa je spravil na oder g. Kralj pred začetkom sezone 1920/21.

„Vražja ženska“ je simfonija človeških strasti, pisana za tri inštrumente, ki morajo biti dobri. O. Š.

K zgodovini opere.

Razen v Benetkah (1637) so odprli tekom tega stoletja gledališča tudi v drugih večjih laških mestih, tako n. pr. v Bologni, Florenci, Rimu in Parmi. Znaša „stagione“ je nastala že takrat. Igralska družba, ki je imela naštudirano eno ali tudi dve operi, se je selila z mesta v mesto ter ostala povsod nekaj časa. Od kraja so se vršila taka gostovanja samo predpustom, pozneje tudi okoli Velike noči in jeseni od septembra do novembra. Predstave so bile navadno zvečer in to pri jako slabi razsvetljavi. Mesto današnjih neštetihi električnih žarnic so svetile maloštevilne baklje. Pridni obiskovalci so prinesli tudi sami male voščene sveče s seboj, da bi mogli čitati svoje male vsebinske knjižice in tako laglje sledili dejanju.

Orkester je štel pet do šest godalnih glasbil. Glavni med njimi je bil „cembalo“, iz katerega se je pozneje po mnogih tehničnih spremembah razvil klavir. Svirali so sprva za kulisami, pozneje pred odrom, toda v isti višini, končno pod odrom in v isti ravnini s publiko. Tekom časa se je orkester izpopolnil tudi z nekaterimi pihali. Dirigiral je navadno sam skladatelj in spremljal recitative na „cembalu.“ Ko je postajal orkester večji, je bilo treba, da je dirigent stal. Postavil se je orkestru ob bok, držal v rokah dolgo palico, udarjal z njo po tleh ter tako markiral ritem. Kratkočasen kronist pripoveduje, da je nekoč tak temperamenten maestro udaril mesto po tleh po svojem palcu. Zastrupil si je kri in v par dneh umrl. Njegovi kolegi so pozneje, mogoče od samega strahu, da se jim ne pripeti kaj podobnega, opustili dolge taktirke in jih zamenjali z zavitki not, kakor to vidimo na starih slikah. Taktirka v današnji obliki je prišla mnogo pozneje do veljave.

Začetek predstave so naznanjali v tedanjih gledališčih tako, da je udaril nekdo za odrom trikrat ob tla. Na to je zaigral orkester kratko simfonijo, ki je kazala splošno lice slavnostne introdukcije in se je lahko rabila za najpoljubnejše predstave. Takim predigram ni posvečala publika nikakšne pozornosti in se je zabavala do početka dejanja glasno naprej, kar je deloma še danes v navadi. Tudi tekom tedanjih predstav je izražalo občinstvo svojo zadovoljnost ali nezadovoljnost naglas, čestokrat tudi na način, ki je bil zdravju sodelujočih pevcev in pevk nevaren.

Do zdaj so se izvajale opere le v privatnih hišah bogatašev, raznih plemičev in ob prilikah dvornih slavnosti. Vstop je bil dovoljen samo povabljenim gostom. Polagoma pa so pričela gledališča med seboj konkurirati, njihovo število se je množilo in postala so javna. Vsak, kdor je plačal vstopnino, je imel pravico prisostvovati predstavi in jo kritizirati. Tako je prišla opera pod nemali vpliv publike, v roke so jo dobili tako zvana ravnatelji, ki so z njo pridno trgovali. Čim večja je postajala konkurenca med gledališči, tem bolj je bilo treba skrbeti za to, kako bi publiko z večjimi učinkovitostmi privabili k predstavam. Zaradi tega je v tistih časih skoro izginil zbor, ki je bil izpočetka tako važen faktor opere. Zamenili so ga z množico statistov, ki je klicala „Naj umre!“ „Živio!“, „Na boj!“ in podobno. Samo na dvoru, kjer so bila denarna sredstva na razpolago tudi pravi umetnosti, je še ostal zbor in se svojemu namenu primerno rabil.

Opera tega časa torej ni bila nikakšno enotno umetniško delo, temveč mešanica efektnih, muzikaličnih in teatraličnih domislekov. Blesteča zunanost, ki ji je vzela notranjo umetniško vrednost, se je javila tudi v postranskih stvareh. Tako v krasnih vsebinskih knjigah, kjer so paradirala poleg imen pesnika in komponista tudi imena krojačev, trgovcev z blagom, lepih statistov in statistik itd. V dolgih predgovorih so poučevali libretisti publiko o vseh mogočih stvareh, ki niso imele z delom samim nikakšnega opravka. Posebno hinavsko so se prilizovali duhovitim cenzorjem. Opere same so se nepričakovano razrastle in razširile. Imele so prolog, mnogo dejanj s številnimi intermezzi in entre-acti, kjer so se producirali tudi akrobati, in ob koncu še t. zv. „licenzo“, ki ni imel nobene logične zveze s prejšnjim dejanjem in je bil ponavadi sestavljen zato, da so z njim počastili kako prisotno visoko osebnost.

Tako je po nekaterih desetletjih popolnoma izginila umetniška ideja florentinskih entuzijastov, ki so si predstavljali opero kot idealno formo drame. Šele po mnogih, mnogih letih sta jo na novo odkrila Gluck in pozneje Wagner.

A. Balatka.

Žlobudra.

Natalija Mihajlovna, mlada ženica, se je še-le zjutraj vrnila iz Jalte in je sedaj pripovedovala med obedom, neprestano brbljajoč. svojemu možu o tem, kako prijetno je bilo na Krimu. S srčnim veseljem je gledal mož njen vzhičeni obrazek, jo poslušal in le tuintam prekinil s kakim vprašanjem.

„Ali življenje mora biti tam izvanredno drago?“ je vprašal med drugim.

„To se ne da tako nakratko povedati. Kot jaz mislim, pretiravajo tu tamkajšnje draginjske razmere, dragi možiček. Vrag ni tako črn, kot ga navadno slikajo. Jaz na primer sem imela z Julijo Petrovno zelo udobno, dostojno stanovanje za dvajset rubljev na dan. Vse je odvisno od tega, moj dragi, ako razumeš, prav živeti. Seveda, ako hočeš delati gorske ture ... n. pr. na Ai-Petri ... in si najameš konja in vodnika — na, potem seveda je stvar draga. Strašno draga! Ali, ljubi Vasilij, kakšne gore pa to tudi so! Predstavljaš si visoke, prav visoke gore, tisočkrat višje od cerkve ... Gori je megla, megla, nič drugega kot megla ... Spodaj pečevje ... velikansko pečevje ... nič drugega kot pečevje ... In potem pinije ... Ah, niti misliti ne smem na to!“

„Zdaj sem se spomnil: Ko si odšla, sem bral v časopisu o tamošnjih tatarskih vodnikih ... To morajo biti vražji Kajoni! Ali so v resnici neka posebna človeška sorta?“

Natalija Mihajlovna se zaničljivo nasmehne in zmaje z glavico.

„Čisto navadni Tatarji, drugače nič posebnega ...“ odgovori. „Sicer pa sem jih le od daleč videla, le mimogrede ... Pokazali so mi jih, in dalje se nisem zmenila zanje. Veš ti, starček, zmeraj so mi bili zoprni vsi ti Čerkezi, Grki in Mavri.“

„Saj morajo biti strašni Don Juani.“

„Že lahko! Saj se najdejo lahkomišljene ženske, ki ...“

Natalija Mihajlovna poskoči nenadoma. Kot bi se spomnila nečesa strašnega, gleda poldrugo minuto s prestrašenimi očmi svojega moža in reče, vsako besedo močno povdarjaje: „Ljubi Vasilij, to ti povem: Kako nemoralne ženske se najdejo na svetu! Ah, kako nemoralne! In veš ti, ne samo med nižjimi sloji ali srednjim stanom, temveč aristokratije, te ošabne dame bon tona! Naravnost ostudno je bilo; svojim očem nisem hotela verjeti! Tega ne pozabim vse svoje življenje! Ne, le kako se more kdo tako spozabiti, da ... ah,

ljubi Vasilij, saj ne morem niti izreči! Vzemi n. pr. kar mojo sopotnico, Julijo Petrovno... Tako čednega moža ima in dva otročička... prišteva se k boljši družbi, dela se vedno tako sveto, naenkrat pa, ali si moreš to predstavljati... Ampak, starček, to ostane seveda popolnoma entre nous... Ali mi daš častno besedo, da ne boš nikomur o tem pravil?"

"Na kaj pa misliš? To je samo po sebi razumljivo, da ne bom nikomur pravil."

"Torej častna beseda? Ne pozabi! Zanesem se nate..."

Ženica odloži vilice, napravi skrivnosten obraz in šepeta: "Predstavi si kaj takšnega... Ta Julija Petrovna torej je napravila turo na konju v gorovje... Bilo je krasno vreme! Ona je jezdila z vodnikom spredaj, jaz pa nekoliko zanjo. Jezdili smo že kake tri do štiri vrste, kar zakriči, ali me razumeš, ljubi Vasilij, kar zakriči Julija in se zgrabi za prsa. Njen Tatar jo prime okoli pasa, sicer bi bila padla iz sedla... Jaz jezdim s svojim vodnikom k njej... „Kaj je? Kaj se je zgodilo?“ — „Ah, umiram! Meni je tako slabo! Ne morem jezditi naprej!“ — Predstavljalj si moj strah! „Potem pa gremo nazaj,“ pravim jaz. „Ne,“ odgovori Natalija, „jaz ne morem jezditi nazaj; ako napravim le korak, umrjem od bolečine! Jaz imam krče!“ In prosi in roti mene in mojega Sulejmana pri vseh bogovih, naj se vrneva v mesto in ji prineseva Bestuževo živčno tinkturo; da bi ji pomagala."

"Počakaj... Ne razumem te popolnoma..." zajeclja mož in se popraska po čelu. "Poprej si dejala, da si imela priliko videti te Tatarje le od daleč, in zdaj mi pripoveduješ o nekem Sulejmanu."

"Ah, ti obračaš zopet moje besede!" odgovori mlada žena z nagubanim čelom, ali brez sledu kake zadrege. "Ne morem trpeti, ako si zmeraj brž tako nezaupen! Ne, tega ne morem trpeti. To je preneumno!"

"Saj nič ne obračam, ali... saj nimaš vzroka, da bi prikrivala resnico. Ako si odjezdila s Tatarjem na sprehod, na, naj bo v božjem imenu! Ali zakaj govoriš tako po ovinkih?"

"Hm!... Ti si v resnici čudak", odgovori mlada žena ogorčeno. "Ljubosumen je na Sulejmana! Rada bi videla, kako bi jezdil ti brez vodnika v gore! Da, to bi rada videla! Ako tamošnjih razmer ne poznaš in ne razumeš, storiš najbolje, da molčiš. Zato bodi tiho! Brez vodnika ne moreš storiti koraka."

"O, Bog obvaruj!"

"Prosim brez tega neumnega smeha! Tvoja žena ni kaka Julija! Njenega ponašanja ne zagovarjam. Ne delam se

svetnice, ali tako daleč se nisem spozabila še nikoli. Sulejman ni smel pri meni prekoračiti nikdar neke gotove meje. Ne, ne! Mametkul je sedel pogosto pri Juliji, kdo ve, kako dolgo; jaz pa, kadar je odbilo enajst, sem rekla takoj: „Sulejman, pašol! Odidite!“ In moj neumni Tatarček je tudi zmeraj šel. Jaz sem ga strogo držala, moj starček! Ako je le malo godrnjal zaradi denarja ali iz kakega drugega vzroka, sem rekla takoj: „Ka-aj? Ka-ko? Ka-a-aj?“ In takoj sem ga pošteno pripravila v strah! Haha! Ha! Črne oči je imel, veš, preljubi Vasilij, čisto temno črne, kot oglje, in potem tako čeden, majhen tatarski gobček, tako neumen in komičen... Da tako sem ravnala ž njim, vidiš!“

To si lahko predstavljam...“ zagode mož, ki je delal iz kruha male kroglice.

„Kako je neumno od tebe, ljubi Vasilij! Vem, kakšne misli imaš, vem, kaj misliš! Ali zagotavljam te, da ni smel pri meni niti na turah prekoračiti neke gotove meje. Ako smo n. pr. jezdili v gorovje ali k slapu Učansu, sem mu zmeraj ukazala: „Sulejman, jezdi za menoj! Allons!“ In jezdil je zmeraj zadaj, siromak! Celo med... na najbolj idiličnih mestih sem mu zmeraj rekla: „Ali pri vsem tem ne smeš pozabiti, da si le Tatar, jaz pa soproga drž. svetnika. Ha-ha!“

Mlada gospa se je glasno zasmejala; potem se je hitro ozrla, napravila prestrašen obraz in zašepetala: „Ali, Julija! Ne, ta Julija! Zakaj bi se ne smel človek tudi enkrat malo porazveseliti in razvedriti od puščobe družabnega življenja! Za to imam smisel, ljubi Vasilij! To se vendar vse lahko stori... amiziraj se, prosim lepo, nihče ne bo zato zlomil palice nad teboj; ali napraviti iz tega resno stvar, povzročiti razburljive nastope... ne, naj reče kdo, kar hoče, zato jaz nimam smisla! Le predstavljaš si, bila je ljubosumna! Na ali ni to neumno? Nekoč pride Mametkul, njen oboževani Adonis, k njenim vratom... nje ni bilo doma... Na, poklicala sem ga zato k sebi... Brbljala sva o tem in onem... veš, da so to presmešni ljudje! Tako je nama minil večer, ne da bi opazila... Naenkrat pa plane Julija noter... pridivja kot furija, pa nadme in na Mametkula... in nama napravi tak prizor... fej! Za to jaz v resnici nimam smisla, ljubi Vasilij!“

Ljubi Vasilij se popraska, obraz se mu stemni in gre po sobi gor in dol.

„Prav čedno ste se imeli zares; to moram reči!“ zamrmra s kislim smehom.

„Na, seveda, kako neumen si!“ reče Natalija Mihajlovna užaljeno. „Saj vem, kaj misliš! Zmeraj imaš take grde misli. Ničesar več ti ne bom povedala. Nikoli ne!“

Mlada žena našopiri ustnice in utihne.

A. Čehov.

Narodna.

Ti si globočina mojega srca,
biserni studenec mojega neba!

Kje si, dragi moj, da k meni več te ni,
vso noč iščejo te žalostne oči.

Bil si kakor svetla zvezda vrh neba,
bil si kakor rosna roža sred polja.

Zdaj se zvezda utrnila je,
zdaj mi roža usahnila je.

Ti si bolečina mojega srca,
grenki ti studenec mojega gorja.

C. Golar.

Črna zastava.

Li - tai - pe.

Zmago, zmago,
si vpletam v lasé —
o, da me v prsih
rane ne skele!
S črno zastavo
grem čez bojno polje,
s črno zastavo in psom
čez večerno polje.

Lajal je,
ko je zagledal sovraga —
zdaj ga ščuvam v mrliče:
Naša je zmaga —
žri trupla njihova,
če glad te mori,
in pij njih kri!

Ob meni se vzpenja,
s pogledom me kliče: Ti!
In pekočo mi rano
z jezikom hladi. —
S srečno zastavo
grem čez bojno polje,
s črno zastavo
in psom v naročje novega dne.

C. Golar.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsako soboto in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

TISKA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.